

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XIX. Venæ cauæ à corde per superiores corporis partes distributio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

& minus calidum continent, partiq. minus calide inferuntur. Potuisset quoq. Galenus animaduertere, ad efficiendū pulsum opus esse, vt id, quod pulsat, latū magis sit & capax ea parte, qua ex corde egreditur, vt spiritum & calorem omninoq. illius mēbri irradiationem vberius suscipiat & ideo simul cum eo pulsēt. At vena illa angustior est vbi cum corde coniungitur, quā vbi iecori applicatur. Deniq. ingenuē magis, vt liberum ac veritatis amatorem hominē decet, agere debuisset. Quippe non ignorauit id, quod tum venę illi, tum reliquis omnibus cōmune est; non eandem esse venā atq. arteriā cōditionem. Arteria namq. spiritū a corde suscipiūt, vena nihil profus a mēbro illo pulsante hauriunt; sed ad illud potiūs ac reliqua omnia sanguinem a iecore haulum comportāt. Neque pulsus ideo fit, quod aliquid ad cor transmittatur; sed propterea potiūs, quod ab eo quidpiam in arteriam immittatur. Sic enim illius quoq. pulsus in eam deriuatur.

- 7. Venio ad illud, quod postremo tandē loco proponebatur de sanguinea planē iecoris substantia. Id verō venarū, quę exangues profus sunt & arterijs substantia perfimiles, ortui omnino aduersatur: solūmq. ostēdit primam ibi esse sanguinis generationem, qua is ab humoribus ceteris separatur. Ob id tamen deferendū illi non esse sanguinis principatum, satis superque demonstratum est.
- 8. Sed fortalsē dicit Galenus, nos argumentum illud, quo ipse plurimū nititur, callidē distimalasse. Illud autem ex dissectionibus petebatur, quibus venę omnes ad iecur reuocantur. Hoc ego propterea in vltimū hunc distuli locū, vt de eo seorsim dissererē; venāq. vniuersas decore a corde tāquā principio ad reliquas omnes partes deriuari.

VENAE CAVAE A CORDE PER superiores corporis partes distributio.

CAPVT XIX.

M Am ergo venarum & arteriarum radice in corde posita, opera praeuim fuerit praecipuos, primos, & maxime insignes ramos, qui exurgunt vtrinque. commemorare. Vt quis intelligat, non arterias modo, sed etiam venas omnes a corde deduci, atque ad illud ipsum discendo reduci. Praesertim cum in 1. lib. de Hyppoc. & Platonis de cr. cap. 7. in arterijs id Galenus praesertiterit, vt ex sinistro sinu oriri omnes ostenderet.

Vena microcosmi flumen.

Vena d'vros

Vena Caua statim ex corde erūpens ceu microcosmi flumen amplissimum duos in ramos extenditur; quorū alter sursum, alter deorsum per mediū thoracē tendit. Qui sursum properat, vbi sese paulo altius erexit, inuolucrū cordis prætergressus venā quandam emittit, quā solitaria cū sit & cōiugis expers *αὐτογῶς* a Græcis appellatur. Scio de huius venæ exortu secus omnino, sed & parū cōstanter, a Galeno fuisse traditū in comm. 10. in 2. Hyppoc. lib. de victus ratione, & in lib. 16. de vsupartium, & 6. lib. de De cr. & lib. de venarum sect. & 7. de anatom. admin. & lib. de foetuum formatione, & alijs in locis. Nam interdū ex vena Caua oriri prodidit antequā ad cor perueniat; interdū autem ad dextrā cordis auriculam. Sed neutrum

A verē. Nam & in animalibus omnibus supra cor prodire cōspicitur: & infra cor nullo modo emitti debuit. Quoniam cum ibi vena Caua magno interuallo distet a vertebri, periculosē nimis suspēsa fuisset. Sic enim de arterijs ipsemet Galenus ratiocinatur in lib. 16. de vsupartium c. 10. Eam, quæ a corde ascendit, integrā totam & nulquā diuisam vsq. ad primam costam duci; quia nō erat tutum sublimem eam diuidere. In superiori autē regione incūbit planē & sustentatur vertebri dorsi. Iam ex dextera auricula si pronasceretur; a vasis, quæ ad pulmones tendūt, vena in quā arteriali & arteria vtraque, venali & aspera, p̄ductio illius deorsum impediretur magnoperē. Quare aut penitus produci nō posset, aut sursum antea, aut deorsum extendi, postq. ad opportunū locum reduci deberet. Deinde vt ex pericardio educeretur, propriū aliquod in eo foramen haberet, quo erūperet. Ex superiori igitur Caua producitur, qua parte ex pericardio euasit. Inde ad partē dextram (sinistra scilicet ab arteria magna occupata) contorquetur ad quartam ferē dorsi vertebriam. Atq. dum per spinam incidit, in plures alias discilla, nouem inferiorum costarum interualla, tum dextrā tum sinistra, pascit: & ad thoraci incumbentes musculos, ad abdomen, spinalem medullam, mēbranāq. intersepentes, & succingētes pertingit.

C Reliqua sursum progrediens vbi propē peruenit ad iugulum, cum intersepentes mēbrana coniungitur, & in eam tenuissimas cōplures emittens venulas, ad glandem mox in duos perāplos tūcos tota diuiditur. Qui statim inter clauas & primam thoracis costam latis magnum ad axillas ramum vtrinque, detorquetur. Ille exilibus multis venulis in glandem, in os pectoris, in tria suprema costarum interualla, in scapulas ceruicēq. & eius vertebri: ac rursum postquā ex thorace prodijt, in superiores musculos, qui ex humero ad mediū pectus ducūtur, in axillarum glādes, in musculos scapulis subiectos, ac in externās demum thoracis partes distributis, in totum excurrit brachium. Hanc ferē Basilicam vocant.

D Interim reliquis Cauæ trūcus paulo altius procedens, & a media iuguli sede nonnihil declinās; postquam clauiculam & os pectoris superauit, in duos ramos in vtroque latere dirimitur: quorum vterq. sursum ad caput rectā rēdit iuxta iugulum, & ideo iugulares nuncupantur. Alter, qui tenuior est, interior dicitur gulæq. incumbit. Alter paulo maior & exterior sub cute visitur. Ab hoc humerariam nāci Galenus credidit, quā vulgus Cephalicam quasi ex capitis regione descendente appellat. Sed verisimilius est aut ambas, hoc est tum iugalarem, tum humerariam, ex eodem Cauę loco simul proficisci: Ita vt cū paulo inferius ad axillam & interiorem brachij regionem vna prodijisset, paulo superius tres simul procedant. Vna ad humerum, quā inde ad exteriorem totam brachij partem deducatur: vnde illa interior, hęc exterior cubiti vocatur. Duæ reliquæ per iugulum ad caput. Aut eam ex eodem loco habere originem, vnde ad axillam inferior altera deflexit. Sed cū hęc suprà humerum ascensura esset, paulo superius quasi rectā simul cum iugularibus producenda fuit. Cū tamen eo loco natura venæ Cauæ partitionem factura duas statim brachijs & totidem capiti destinasset. Sed vt vris modo dixeris, æqualis, & optimæ parentis

Basilica

Iugulares

Cephalica

Humeraria

parentis partitio fuit; vt iusta esset minimèq. inuidiosa alimenti distributio: atq. omnes partes tum interioris tum exterioris irrigarentur quam optime; dum totus sanguis ad iugulum deriuatus in duos magnos riuos, dextrum ac sinistrum, diuideretur; & vterq. mox in quatuor riuulos scinderetur, quorum duo ad brachia defluerent, toridem ad caput ascenderent. Hoc enim rationi maximè consentaneum erat. Porrò de his omnibus vniuersè dici potest, æquum omnino fuisse, vt eæ, quæ ampliores erant & maiores, in plures scinderentur ramos; axillaris in brachio, iugularis exterior in partibus superioribus. Plus enim & venalis substantiæ & sanguinis habebant, quod in plures riuulos deduci posset.

Jugularis interior.
Plexus mirabilis.

Jugularis exterior.

Jugularis interior post tenuiores hinc inde furculos, cum ad caluariam venit, bifariam scinditur, & caluariam subit. Ibi admitabilem plexum velut contextum rete considerauit Galenus. Deinde plurimis ac mitis modis per meninges, cerebrum, omnèque interiores partes dispergitur. Exterior verò non eodem semper modo se habet. Plerumque ad fauces vsque progreditur integra, exiguis ramulis in musculos cutemque proximam distribuitis. Nonnumquàm in medio longitudinis colli duos fundit ramos, in priora vnum, alterum in posteriora, sursum sensim reptantes. Interdum in ipso initio propè clauiculam diuiditur; cuiusque rami ad fauces quandoque rursum coeunt & post iterum separantur: in alijs numquàm amplius sese contingunt. Vt cumque habeat, cum ad fauces ventum est, sub aurium sede ad oris interiora & duram cerebri meningem dirigit sobolem: reliquum in faciei, temporum, aurium, & capitis totius cutem ac musculos disperatur.

Humeraria.

Interim humeraria ex superiori humeri parte descendens, pluribus ramulis ad ceruicis cutem externòque musculos, ad gibbam scapulae sedem, ad lumen humeri cutem ex porrectis, in exteriorem brachij regionem excurrit: neque ad articulum vsque cubiti nisi tenues ramos in cutem musculosque disseminat. In cubito autem trifariam diuiditur. Primus ramus tenuissimus est nec semper cernitur. Is quibusdam illius regionis musculis offertur. Alter obliquè ad medium cubiti descendit, & cum axillaris ramo coniungitur. Tertius omnium præcipuus ad superiorem ascendit sedem. Vnde ad exteriorem partem sensim declinans in circumiectam cutem infigit furculos. Moxque ad brachialis radicem alteri axillaris ramo copulatus ad externam partem sese proripit; & in aliquot demum discussus ramulos in paruo & anulari digitis absoluitur.

Axillaris.

Quæ autem axillaris sæpè nominata est, inferiorum brachij regionem ingressa nonnullas primùm ad proximos musculos edit soboles. Primam ex superiori sede, statim atque brachium ingreditur; respondentem illi, quam ex inferiori regione ad glandulas mittit locis illis contentas. Alteram post ex posteriori parte. Tertiam nobiliorum ex superiori latere ad externum vsque brachij tuber obliquè descendente. Deinde in duos grandes truncos tota scinditur. Quoniam alter per medium brachium fertur inter duos cubitum flexentes musculos; ad quos aliquot spargit furculos. Sed post ad eos perueniens, qui digitos flexunt, in duas diuiditur partes, quæ non magno

perè distantes internam ad eunt manum: tumque in ea tum in digitis absumuntur, duplici singulis digitis inserta prole. Alter verò ad inferiorem brachij regionem progreditur. Cùmque ad inferius ferè tuber accesserit, insignem & prægrandem ramum obliquè mittit ad medium cubiti descendente; & cum humeraria ramo, de quo paulò antè dictum est, ita coit, vt vna quædam fiat vena, quæ propterea Communis appellatur, quòd ex illa duplici coalescat. Media etiam & vulgò Mediana dicitur, quòd ex media brachij regione prodeat. Hæc mox ad superiorem cubiti partem ita dirigitur, vt radium tandem transcendat; aliquot tamen antea relictis ramulis. Sed antequàm attingat brachiale, venulam flexit ad internam illius sedem: reliquum interpollicem & indicem assurgens totum in manu & digitis disperatur.

Communis, et Mediana.

At axillaris illa, à qua ad hanc communem defleximus, accedens ad tuber ramos aliquot abunde promit; quorum aliqui ad manum vsq. excurrunt. Sed & ramus ille, quem ab axillari hac deflente dixi Communem hanc cum humeralis ramo constituere, alium plerumq. in medio progressu ramulum mittit per brachij longitudinem hinc inde furculis auctum; & ad brachiale vsque ac manum ipsam descendente: vbi demum cum axillari reliqua post multas minutiores diuisiones terminatur.

Axillaris.

EIVSDEM IN INFERIORIBUS PARTIBUS DIUISIO.

CAP. XX.

Lter verò truncus, qui deorsum flexitur, vbi primùm ex corde prodit, à posteriori parte insignem ramum ad cordis posteriora & sinistrum latus antorsum contorquet. Qui quoniam coronæ modo basim eius vniuersam vngit, *scilicet, aia*, hoc est coronalis vena nominatur. Hæc in plurimos conum vsq. diducta furculos totum cordis corpus abudè irrigat: quippè naturale cuiq. est sibi primùm, deinde cæteris prouidere. Ab ea enim contento sanguine nutritur: non ab eo, qui dextro sinu ad spiritum duntaxat gignendum suscipitur. Optimèq. factum est, vt hæc vena non ex ascendente, sed ex descendente trunco deduceretur. Quoniam ita æquum fuit totius corporis sustentatione in duos illos truncos distribuere, vt superiores alter, alter inferiores omnes corporis partes nutrire: cordis autem tota substantia comparatione superioris illius orificij, vnde duo producuntur trunci, ad inferiores partes pertinet.

Coronalis.

Postquam igitur cordi satis prouisum fuit, ad septum vsq. integra descendit vena inter septentibus membranis & pulmonum fibra suffulta. In septo duas relinquit propagines; quæ non solum in ipso multifaria sparguntur, sed ad interseptentes quoque & cordis inuolucrum sese dilatant. Tum perforato septo iecur subit. In quo plurimos edit in omnem partem ramulos; quibus sanguinem in eo membro genitum ad magnum adducat truncum, vt per vniuersum corpus mox eum distribuat. Postquam minimè interrupta per *scilicet, iecoris* corpus ad inferiora descendens, terisdem primùm ad sinistrum latus mittit ramum adiposum dictum;

Adiposa.